

UNHCR
The UN Refugee Agency

ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

**ΗΛΙΚΙΕΣ
6-9**

**ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση:
www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko

© 2017 UNHCR

ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ

Μια σημείωση σχετικά με τον σχεδιασμό του μαθήματος εάν έχετε μαθητές πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή μετανάστες.

Πριν ξεκινήσετε οποιαδήποτε δραστηριότητα με θέμα τους πρόσφυγες, το άσυλο, την εθνικότητα και τους μετανάστες, σκεφτείτε για λίγο τη σύνθεση της τάξη σας και αν υπάρχουν παιδιά από διαφορετικές χώρες καταγωγής. Μήπως κάποιος από τους μαθητές σας είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή ανιθαγενείς; Αν ναι, σκεφτείτε να μιλήσετε στους ίδιους και στους γονείς τους ανάλογα με την ηλικία τους.

Εφόσον είναι εφικτό, συμπεριλάβετε στη διάρκεια του μαθήματος ιδέες και θέματα που συζητήσατε με τους γονείς και τα παιδιά. Στο πλαίσιο κάποιας δραστηριότητας που έχετε σχεδιάσει, ζητήστε τους να μιλήσουν για αυτά τα θέματα, εφόσον έχουν δηλώσει ρητά ότι θα ήθελαν να μοιραστούν τις σκέψεις τους και να απαντήσουν σε σχετικές ερωτήσεις.

Οι ανιθαγενείς είναι άνθρωποι που δεν έχουν την ιθαγένεια καμίας χώρας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία της. Η ανιθαγένεια μπορεί να προκύψει σε πολλές και διάφορες περιπτώσεις. Για παράδειγμα, ορισμένες εθνοτικές ή θρησκευτικές ομάδες ενδεχομένως να μην αναγνωρίζονται ως πολίτες βάσει της εθνικής νομοθεσίας της εκάστοτε χώρας. Κάποια παιδιά δεν γεννιούνται στη χώρα στην οποία οι γονείς τους θεωρούνται πολίτες και δεν μπορούν να αποκτήσουν ούτε την ιθαγένεια της χώρας των γονέων

τους, ούτε της χώρας στην οποία γεννήθηκαν. Σε ορισμένες χώρες του κόσμου ισχύουν νόμοι που δεν επιτρέπουν στη μητέρα να μεταβιβάσει την ιθαγένειά της στα παιδιά της.

Οι ανιθαγενείς μπορεί να στερούνται την πρόσβαση σε βασικά δικαιώματα, όπως η εκπαίδευση, η ιατρική περίθαλψη, η απασχόληση, η ελεύθερη κυκλοφορία και άλλα. Χωρίς αυτά, συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες και απογοητεύσεις, καθώς δεν μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Χρειάζεται να είστε προσεκτικοί όταν χρησιμοποιείτε λέξεις όπως «χώρα» και «εθνικότητα», αν έχετε ανιθαγενή παιδιά στην τάξη σας. Αντ' αυτών των λέξεων, μπορείτε να χρησιμοποιείτε φράσεις όπως «το σπίτι σας» ή «η κουλτούρα σας». Επιπλέον, πολλές φορές μπορεί να συγχέεται η εθνικότητα, δηλαδή το γεγονός ότι ένας άνθρωπος ανήκει ιστορικά, πολιτισμικά, γλωσσικά κλπ. σε ένα έθνος, με την ιθαγένεια, δηλαδή τον νομικό δεσμό που έχει ο άνθρωπος αυτός με μια χώρα. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι έννοιες «ιθαγένεια» και «υπηκοότητα» είναι ταυτόσημες από νομικής απόψεως και υποδηλώνουν τον νομικό δεσμό ενός ατόμου με ένα κράτος¹.

¹ Βλ. σχετικό έγγραφο http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/eggr_f_82215_090713.pdf του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υπουργείο Παιδείας: «Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον εννοιολογικό προσδιορισμό των όρων “ιθαγένεια”, “υπηκοότητα” και “εθνικότητα”, 9/7/2013».

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο οδηγός αυτός περιλαμβάνει τέσσερις ενότητες:

1. Ενισχύοντας τις κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες και τις σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων

Αυτή η ενότητα έχει στόχο να προωθήσει και να αναπτύξει την ικανότητα των παιδιών να αναγνωρίζουν διάφορα συναισθήματα στον εαυτό τους και στους άλλους. Επίσης, τα βοηθάει να διαχειρίζονται ανάλογα το κάθε συναίσθημα. Ενθαρρύνει επιπλέον τα παιδιά να δείχνουν ενσυναίσθηση στις εμπειρίες άλλων παιδιών στην τάξη τους.

1.A Μαθησιακοί στόχοι

Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι είναι ενδιαφέρον να συνεργαστούν με τον κάθε συμμαθητή τους ξεχωριστά μέσα στην τάξη τους.

Να κατανοήσουν ότι κάθε μαθητής στην τάξη έχει ένα όνομα, το οποίο αντανακλά ένα πολιτισμικό περιβάλλον και μια ιστορία.

1.B Μαθησιακοί στόχοι

Να κατανοήσουν τα δικά τους συναισθήματα και να αναπτύξουν ένα λεξιλόγιο που μπορούν να χρησιμοποιούν για να τα εκφράζουν.

Να αρχίσουν να σκέφτονται πιο ενεργά σχετικά με τα συναισθήματά τους.

2. Αναδεικνύοντας τη διαφορετικότητα

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει πολιτισμούς από όλο τον κόσμο και ενθαρρύνει τα παιδιά να εξερευνήσουν και να πειραματιστούν με ιδέες, παιχνίδια, μουσική, τρόπους χαιρετισμών και φαγητά που ανήκουν σε αυτούς τους πολιτισμούς. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να συγκρίνουν, να αντιπαραβάλουν και να εκτιμήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων.

Μαθησιακοί στόχοι

Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι οι άνθρωποι στα διάφορα μέρη του κόσμου αλληλεπιδρούν και εκφράζονται με διαφορετικούς τρόπους.

Να κατανοήσουν ότι η ποικιλομορφία του κόσμου μας οφείλεται σε αυτές τις διαφορές.

Να ανακαλύψουν άλλες κουλτούρες, να τις εξερευνήσουν και να τις συζητήσουν με την οικογένειά τους.

3. Κατανοώντας τους νέους μαθητές

Αυτή η ενότητα εστιάζει στην εμπειρία του να είσαι νέο μέλος μιας σχολικής τάξης. Εστιάζει στο πώς είναι να μαθαίνει κανείς μια νέα γλώσσα, να παίζει καινούρια παιχνίδια, να κάνει καινούριους φίλους και να ζει την καθημερινότητα του σχολείου ως νέος μαθητής.

Μαθησιακοί στόχοι

Να κατανοήσουν οι μαθητές τους λόγους για τους οποίους ένα παιδί μπορεί να νιώθει φόβο και αγωνία όταν είναι καινούριο στο σχολείο ή την τάξη.

Να μπορέσουν να έρθουν στη θέση των παιδιών που είναι καινούρια στην τάξη.

4. Δημιουργώντας κλίμα ηρεμίας

Αυτή η ενότητα ενθαρρύνει τα παιδιά να αναπτύξουν και να τηρούν στην τάξη μια σειρά κανόνων που συμβάλλουν στη δημιουργία ήρεμου κλίματος στην τάξη. Ενθαρρύνει τα παιδιά να αναλογιστούν τη συμπεριφορά τους και πώς αυτή μπορεί να επηρεάζει τα άλλα μέλη της ομάδας, καθώς και να εκτιμούν τη θετική συμπεριφορά, τόσο τη δική τους όσο και των άλλων.

Μαθησιακοί στόχοι

Να κατανοήσουν οι μαθητές τα συναισθήματα που νιώθουν καθημερινά στην τάξη.

Να κατανοήσουν τις διάφορες αντιδράσεις που τους προκαλούν αυτά τα συναισθήματα.

Να κατανοήσουν πώς μπορεί να δημιουργηθεί ένα πιο χαρούμενο και ασφαλές περιβάλλον για όλους μέσα από τη συνεργασία της τάξης.

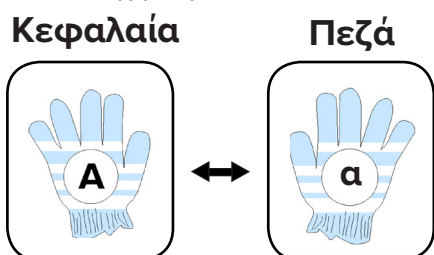
ΠΡΩΤΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

1.Α Δραστηριότητες για την ενδυνάμωση των σχέσεων μεταξύ των παιδιών και για τη διαμόρφωση διαπολιτισμικής συνείδησης σε ατομικό επίπεδο

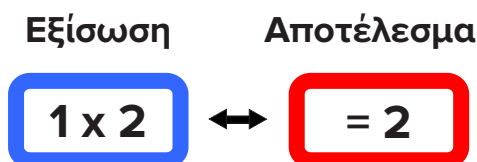
1.Α.1 Διευκόλυνση της επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών μέσα στην τάξη

Για τις παρακάτω δραστηριότητες θα χρειαστεί να κόψετε και να μοιράσετε στους μαθητές σας τις κάρτες αντιστοίχισης για γράμματα (Φύλλο Δραστηριότητας I) και αριθμούς (Φύλλο Δραστηριότητας II) που βρίσκονται στην ιστοσελίδα αυτού του υλικού.

Βεβαιωθείτε ότι έχουν μοιραστεί σωστά οι αντίστοιχες κάρτες, ώστε κάθε παιδί να μπορεί να βρει μέσα στην τάξη ένα άλλο παιδί που να κρατά την αντίστοιχη κάρτα.

Για την άσκηση αντιστοίχισης γραμμάτων, κάθε παιδί που κρατά την κάρτα με το κεφαλαίο γράμμα ενός από τα 24 γράμματα της αλφαβήτου πρέπει να αναζητήσει μέσα στην τάξη και να βρει το παιδί που κρατάει την αντίστοιχη κάρτα όπου εμφανίζεται το ίδιο γράμμα πεζό και αντίστροφα.

Για την άσκηση αντιστοίχισης αριθμών, τα παιδιά πρέπει να βρουν το σημείο της προπαιδείας ή τον αριθμό που αντιστοιχεί στην εξίσωση. Π.χ. το ένα παιδί κρατάει την κάρτα που απεικονίζει την εξίσωση 1×2 και το άλλο την κάρτα με το αποτέλεσμα $= 2$

Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε και κάρτες λεξιλογίου. Φτιάξτε μερικές κάρτες με λέξεις

και τις αντίστοιχες περιγραφές τους. Κάθε παιδί παίρνει μια κάρτα και πρέπει να βρει την αντίστοιχή της. Στο τέλος, τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τι τους άρεσε στη δραστηριότητα.

1.Α.2 Μίλησέ μου για το όνομά σου

Βάλτε ως κατ' οίκον εργασία στα παιδιά τη διερεύνηση της προέλευσης του ονόματός τους και τη συλλογή όσων περισσότερων στοιχείων μπορούν σχετικά με αυτό. Κάθε παιδί μπορεί να ρωτήσει τους γονείς του ή άλλα μέλη της οικογένειάς του μεγαλύτερης ηλικίας τι σημαίνει το όνομά του, τα ονόματα των αδερφών του ή των γονιών του, από πού προέρχονται και αν υπάρχουν άλλα άτομα στην οικογένεια με το ίδιο όνομα. Αν τα ονόματα γράφονται σε διαφορετική αλφάβητο, ζητήστε από τους γονείς να τα γράψουν σε αυτή. Στη συνέχεια, τα παιδιά μπορούν να σχηματίσουν έναν κύκλο ή να χωριστούν σε ζευγάρια και να ρωτήσουν τους συμμαθητές τους:

“Πώς σε λένε;”

“Από πού προέρχεται το όνομά σου;”

“Τι σημαίνει;”

Θα μπορούσατε επίσης να παρουσιάσετε τα ονόματα των παιδιών σε διαφορετικές γλώσσες (π.χ. Πέτρος, Peter ή Petteri) και να ρωτήσετε αν υπάρχουν παιδιά στο ίδιο τμήμα, στην ίδια τάξη ή στο σχολείο που έχουν διαφορετικό όνομα αλλά με τις ίδιες γλωσσικές ρίζες. Δουλεύοντας ομαδικά, τα παιδιά μπορούν να παρατηρήσουν τα ονόματα που είναι γραμμένα σε άλλη γλώσσα και να προσπαθήσουν να τα αντιγράψουν. Κάθε παιδί μπορεί να ζωγραφίσει μια εικόνα για να αναπαραστήσει το όνομά του.

Στο τέλος της δραστηριότητας καλέστε κάθε παιδί να παρουσιάσει τη ζωγραφιά του στους συμμαθητές του.

1.Β Δραστηριότητες που αναπτύσσουν τη συναισθηματική νοημοσύνη, τις δεξιότητες και την ικανότητα των παιδιών να αναγνωρίζουν τα συναισθήματά τους

1.Β.1 Αναγνώριση συναισθημάτων

Για αυτή τη δραστηριότητα κόψτε τις κάρτες που βρίσκονται στο Φύλλο Δραστηριότητας III. Δείξτε στα παιδιά τα διάφορα πρόσωπα που απεικονίζουν οι κάρτες. Ζητήστε από τους μαθητές να περιγράψουν τα συναισθήματα κάθε προσώπου με λέξεις όπως: χαρούμενο, λυπημένο ή θυμωμένο.

έκπληκτη

ενθουσιασμένος

Μπορείτε επίσης να περιγράψετε τα συναισθήματα και να ζητήσετε από τα παιδιά να δείξουν με ποια έκφραση του προσώπου μπορεί να εκδηλώνεται το καθένα.

1.Β.2 Παντομίμα συναισθημάτων

Τα παιδιά μπορούν να παίξουν σε μικρές ομάδες ή σε ζευγάρια. Ζητήστε τους να μιμηθούν τα συναισθήματα που έχουν μάθει και άλλα που μπορεί να ξέρουν. Αφήστε τους να μάθουν ο ένας στον άλλον καινούριες λέξεις που μπορεί να ξέρουν από το σπίτι τους ή από τη μητρική τους γλώσσα.

Αυτό μπορεί να γίνει μετά τη δραστηριότητα 1.Β.1 και ξανά μετά τη δραστηριότητα 1.Β.3, αφού έχει αναπτυχθεί ένα πιο πλούσιο λεξιλόγιο.

1.Β.3 Ανάπτυξη λεξιλογίου για την περιγραφή συναισθημάτων

Παρουσιάστε πιο σύνθετες λέξεις για την έκφραση συναισθημάτων, ρωτώντας τα

παιδιά αν ξέρουν να περιγράψουν αυτά τα συναισθήματα.

Αν δεν ξέρουν, χρησιμοποιήστε σενάρια για να εξηγήσετε το συναίσθημα και ζητήστε από τα παιδιά να δείξουν ποια μπορεί να είναι η κατάλληλη έκφραση προσώπου.

1.Β.4 Έκφραση των συναισθημάτων

Μόλις τα παιδιά μπορούν σχετικά εύκολα να αναγνωρίζουν τουλάχιστον οκτώ συναισθήματα που νιώθουν (ανάλογα με την ηλικία τους), αναρτήστε στην τάξη πίνακες συναισθημάτων. Μπορείτε, για παράδειγμα, να τοποθετήσετε πίνακες από φελλό ή πλαστικοποιημένες κάρτες σε μαγνητικό πίνακα για κάθε συναίσθημα.

Στο πάνω μέρος του πίνακα μπορείτε να γράψετε ένα συναίσθημα. Από κάτω τοποθετήστε ένα καλάθι, όπου μπορείτε να βάζετε φωτογραφίες ή τα ονόματα των παιδιών.

Στη διάρκεια της ημέρας, τα παιδιά μπορούν να αφιερώνουν λίγο χρόνο για να μετακινούν το όνομά τους κάτω από κάποιο συγκεκριμένο συναίσθημα, ώστε να ξέρουν οι άλλοι πώς αισθάνονται.

Αν δείτε κάποιο παιδί να δυσκολεύεται με κάποια άσκηση, μπορείτε να του προτείνετε να βάλει το όνομά του κάτω από τον αντίστοιχο πίνακα.

Αν δείτε κάποιο παιδί πολύ χαρούμενο, μπορείτε να κάνετε το ίδιο. Κάποιες από τις επιλογές μπορεί να είναι: απογοήτευση, χαρά, θυμός, μοναξιά, ενθουσιασμός, ζήλια, άγχος.

2. Αναδεικνύοντας και τιμώντας τη διαφορετικότητα ανάμεσα σε πολιτισμούς και χώρες

Οι παρακάτω δραστηριότητες είναι μια ευκαιρία για να διευρύνουν τα παιδιά τούς ορίζοντές τους, αγκαλιάζοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και χώρες. Αν έχετε στην τάξη σας μαθητές που κατάγονται από άλλη χώρα, μπορείτε να ρωτήσετε τους γονείς τους αν είναι διατεθειμένοι να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες που περιγράφονται παρακάτω και να συμβάλουν με τις προσωπικές τους εμπειρίες και βιώματα.

Σε αυτές τις δραστηριότητες, μπορείτε να αντικαταστήσετε κάποια συνήθεια ή κάποιο έθιμο μιας χώρας ή ενός πολιτισμού με τις συνήθειες της χώρας καταγωγής των γονιών, εφόσον είναι πρόθυμοι και έχουν χρόνο να συνεργαστούν μαζί σας. Αφιερώστε λίγο χρόνο για να βεβαιωθείτε πως οι γονείς νιώθουν άνετα με την ιδέα ότι θα μιλήσετε για αυτό το θέμα στην τάξη και καλέστε τους να συμμετάσχουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

2.1 Διάφοροι τρόποι χαιρετισμού

Στο πλαίσιο μιας ομαδικής δραστηριότητας, μπορείτε να δείξετε χαιρετισμούς από διάφορες χώρες και πολιτισμούς επιλέγοντας ένα παιδί και αλληλεπιδρώντας μαζί του. Στη συνέχεια, ζητήστε από το παιδί να χαιρετίσει κάποιον άλλον με τον ίδιο τρόπο.

Ζητήστε από όλα τα παιδιά να εξασκηθούν στον χαιρετισμό μεταξύ τους. Κάντε το ίδιο και με άλλους χαιρετισμούς. Ρωτήστε τα παιδιά τι τους φάνηκε ίδιο και τι διαφορετικό στους διάφορους χαιρετισμούς. Ρωτήστε αν τους άρεσε κάποιος περισσότερο.

Δείτε αν τα παιδιά μπορούν να συνεχίσουν να χαιρετιούνται μεταξύ τους με έναν από τους νέους τρόπους κάθε μέρα για μία εβδομάδα. Να τους το υπενθυμίσετε στο τέλος της σχολικής ημέρας, και το επόμενο πρωί χαιρετίστε με αυτόν τον τρόπο τον πρώτο μαθητή που θα έρθει.

Στο τέλος της εβδομάδας, συζητήστε αν ήταν εύκολο ή δύσκολο να θυμούνται τον χαιρετισμό και γιατί. Συζητήστε πώς θα τους φαινόταν αν έπρεπε κάθε μέρα να χαιρετάνε με νέο τρόπο και ρωτήστε αν ξέρουν κάποιον που μετακόμισε σε καινούριο μέρος και έπρεπε να το κάνει αυτό ή αν χρειάστηκε οι ίδιοι να το κάνουν.

2.2 Χαιρετισμοί στον χάρτη

Αφού ολοκληρωθούν οι χαιρετισμοί, πηγαίνατε στον παγκόσμιο χάρτη μαζί με τους μαθητές σας και δείτε από που προέρχονται οι χαιρετισμοί. Τοποθετήστε σε κάθε μέρος ένα αυτοκόλλητο.

Θα μπορούσατε να παίξετε ένα παιχνίδι, όπου δείχνετε ένα αυτοκόλλητο και ζητάτε από τα παιδιά να θυμηθούν τον χαιρετισμό του συγκεκριμένου μέρους ή οτιδήποτε άλλο για το μέρος αυτό.

2.3 Μουσική από όλο τον κόσμο

Βάλτε μουσική και ζητήστε από τα παιδιά να τη ζωγραφίσουν, να την περιγράψουν, να ακολουθήσουν τον ρυθμό ή να χορέψουν. Ρωτήστε:

Τι συναισθήματα νιώθετε ακούγοντας αυτή τη μουσική;

Ποια χρώματα «ακούτε»;

Αν αυτή η μουσική ήταν ένα ζώο, τι ζώο θα ήταν;

Μόλις ακούσετε τη μουσική, ζητήστε από τα παιδιά να μαντέψουν από πού είναι η μουσική και στη συνέχεια βρείτε τη σωστή χώρα ή τον πολιτισμό από τα μέρη που έχετε μάθει μέχρι τώρα. Συνεχίστε αυτή τη δραστηριότητα με μουσική από διάφορα μέρη. Τα παιδιά μπορούν να επιλέξουν το αγαπημένο τους κομμάτι και να γράψουν ένα ποίημα, να ζωγραφίσουν μια εικόνα ή να δημιουργήσουν ένα χορευτικό για να εκφράσουν ό,τι τους άρεσε.

2.4 Φαγητά από όλο τον κόσμο

Ζητήστε από τα παιδιά να πουν τι έφαγαν για πρωινό, είτε σε όλη την τάξη είτε χωρισμένα σε μικρές ομάδες ή σε ζευγάρια. Αν τα παιδιά συζητήσαν σε ομάδες ή ζευγάρια, ζητήστε από έναν μαθητή να μεταφέρει τις απαντήσεις σε όλη την τάξη. Ζητήστε από τα παιδιά να αναφέρουν άλλα πράγματα που τρώνε συνήθως για πρωινό. Φτιάξτε κατάλογο με τα φαγητά.

Παρουσιάστε τα πιο δημοφιλή πρωινά γεύματα από τις χώρες που έχετε ήδη ερευνήσει. Αν είναι δυνατόν, διοργανώστε ένα μάθημα μαγειρικής, όπου τα παιδιά θα μπορούν να φτιάξουν το πρωινό τους γεύμα. Μπορούν να φάνε τα φαγητά την ώρα του κολατσιού.

2.5 Παιχνίδια από όλο τον κόσμο

Παρουσιάστε στους μαθητές παιχνίδια από διάφορες χώρες και πολιτισμούς σε μικρές ομάδες. Αφήστε τους να παίξουν για 20 λεπτά τα παιχνίδια της επιλογής τους και μετά αλλάξτε τα, εκ περιτροπής. Αν τα παιχνίδια είναι υπαίθρια,

προσπαθήστε να βγείτε έξω για 20 λεπτά πριν χτυπήσει το κουδούνι για διάλειμμα και παίξτε μαζί το παιχνίδι.

Κάποια στιγμή, συγκεντρώστε όλη την τάξη σε μια ομάδα για να ανακεφαλαιώσετε τους κανόνες των παιχνιδιών και να συζητήσετε με τους μαθητές τις εμπειρίες τους με τα νέα παιχνίδια.

Ρωτήστε τα παιδιά αν αυτά τα παιχνίδια είναι παρόμοια με άλλα που έχουν παίξει.

Ρωτήστε τι τους άρεσε περισσότερο και τι λιγότερο σε αυτά τα παιχνίδια.

Είτε σε μικρές ομάδες είτε ατομικά, τα παιδιά μπορούν να γράψουν ή να ζωγραφίσουν τους κανόνες των παιχνιδιών και να φτιάξουν μια αφίσα για την αίθουσα. Διαφορετικά, μπορούν να παίξουν ένα θεατρικό σε μικρές ομάδες μπροστά σε άλλους συμμαθητές τους, όπου θα παρουσιάσουν τους κανόνες και πώς παίζεται το παιχνίδι που έχουν επιλέξει.

3. Κατανοώντας την εμπειρία των παιδιών που βρίσκονται σε μια καινούρια χώρα και τάξη

3.1 Εκμάθηση νέας γλώσσας

Συγκεντρώστε όλα τα παιδιά σε έναν κύκλο μέσα στην τάξη και αρχίστε να μιλάτε με ακατανόητες ή ανύπαρκτες λέξεις για 30 δευτερόλεπτα. Στη συνέχεια, μοιράστε σε κάθε παιδί ένα φύλλο με δύο τέτοιες λέξεις ή με μια παράγραφο. Ζητήστε τους να γράψουν ή να ζωγραφίσουν απαντήσεις στις ακατανόητες λέξεις ή παραγράφους, επάνω στο χαρτί τους.

Συγκεντρώστε όλη την τάξη για να συζητήσετε τι συνέβη και ρωτήστε τους μαθητές πώς αισθάνθηκαν. Όλοι μαζί, επιλέξτε κάποιες λέξεις που περιγράφουν πώς μπορεί να αισθάνεται ένα παιδί που δεν μιλάει τη γλώσσα τις πρώτες μέρες στο σχολείο. Αναρτήστε αυτές τις λέξεις στην αίθουσα και φτιάξτε έναν πίνακα όπου, όσα παιδιά το επιθυμούν, θα μπορούν να δηλώνουν ότι προσφέρονται να βοηθήσουν τους καινούριους μαθητές – για παράδειγμα, βοηθώντας τους στα μαθήματα του σχολείου ή διευκολύνοντας με κάποιον άλλον τρόπο την προσαρμογή τους.

3.2 Τι μάθαμε;

Ρωτήστε τα παιδιά τι έμαθαν για διάφορες χώρες και πολιτισμούς. Θα μπορούσαν να αναφερθούν

σε χαιρετισμούς, γλώσσες, παιχνίδια, φαγητά και μουσική.

Ρωτήστε τα πώς πιστεύουν ότι θα ένιωθαν αν μετακόμιζαν σε μια ξένη χώρα και όλα αυτά τους φαίνονταν διαφορετικά. Κατά το δυνατόν, ενθαρρύνετε τους μαθητές να περιγράψουν τα συναισθήματα που θα ένιωθαν. Αν οργανώσατε δικές σας δραστηριότητες ή χρησιμοποιήσατε τις δραστηριότητες για τις κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες που περιγράφονται σε αυτόν τον οδηγό, παροτρύνετε τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν τους πίνακες και τις λέξεις που έμαθαν προηγουμένως.

Τέλος, χωρίστε τα παιδιά σε μικρές ομάδες και αφήστε τους 30 λεπτά να οργανώσουν και να παρουσιάσουν ένα θεατρικό, να γράψουν ένα τραγούδι ή ένα ποίημα, ή να ζωγραφίσουν μια αφίσα σχετικά με το πώς μπορούν να βοηθήσουν κάποιον που είναι καινούριος στη χώρα και στην τάξη τους.

Στην παρουσίαση των όσων προέκυψαν από την ομαδική δουλειά, μπορείτε να προσκαλέσετε ένα άλλο τμήμα του σχολείου σας ή ακόμα και τους γονείς των παιδιών.

4. Δημιουργώντας κλίμα ηρεμίας και ένα γόνιμο μαθησιακό περιβάλλον για όλους

4.1 Δημιουργία εσωτερικής ηρεμίας

Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν ομαδικά τις στιγμές που αισθάνθηκαν λύπη, θυμό, ενόχληση ή απογοήτευση.

Ανατρέξτε σε προηγούμενες δραστηριότητες για να εξηγήσετε τη γλώσσα, τις ενέργειες και τις αντιδράσεις που θα μπορούσαν να έχουν τα παιδιά σε σχέση με αυτά τα συναισθήματα.

Φτιάξτε όλοι μαζί έναν κατάλογο με τα πράγματα που μπορούν να κάνουν τα ίδια τα παιδιά ώστε να ηρεμούν και να διαχειρίζονται αυτά τα συναισθήματα.

Αναρτήστε αυτόν τον κατάλογο στον τοίχο.

Ενθαρρύνετε τα παιδιά να ακολουθούν τις προτεινόμενες ενέργειες αν δείτε κάποιο από αυτά να επιδεικνύει επιθετική συμπεριφορά στη διάρκεια της ημέρας. Προτείνετε του να διαβάσει ένα βιβλίο, πάρτε μαζί μερικές βαθιές αναπνοές, κατευθύνετε το προς κάποια άλλη ήρεμη δραστηριότητα, και επαινέστε το αν δείτε ότι επιλέγει από μόνο του να ενεργήσει έτσι όταν αισθανθεί αναστάτωση.

4.2 Δημιουργία ήρεμου κλίματος στην τάξη

Στο πλαίσιο της άσκησης 4.1, ρωτήστε τα παιδιά αν αισθάνονται ότι θα τους βοηθούσε αν είχαν μια γωνιά ηρεμίας μέσα στην τάξη, όπου θα μπορούν να πηγαίνουν για να επεξεργάζονται τα συναισθήματά τους ή όταν θα θέλουν να ηρεμήσουν.

Ρωτήστε τι δραστηριότητες θα μπορούσατε να οργανώσετε σε αυτόν τον χώρο.

Δείτε αν μπορείτε να δημιουργήσετε αυτό τον χώρο μέσα στην αίθουσα.

Μπορείτε να ορίσετε μέσα στην τάξη έναν χώρο, χρησιμοποιώντας μερικά καλάθια ή χαρτόκουτα. Μπορείτε να βάλετε μέσα στον χώρο χαλάρωσης πράγματα τα οποία τα παιδιά θα μπορούν να αγγίζουν, να χρησιμοποιούν ή να

διαβάζουν, όπως μαλακά υφάσματα, λούτρινα ζωάκια, παραμύθια, κ.ά.

Με ένα στεφάνι ή με ένα άλλο αντικείμενο, μπορείτε να ορίσετε ένα σημείο στο δάπεδο, όπου τα παιδιά θα μπορούν να κάθονται αν χρειαστούν λίγη ηρεμία ή τον δικό τους χώρο.

Τα παιδιά πρέπει επιλέγουν μόνο τους αν θέλουν να πάνε εκεί. Εάν έχετε μεγαλύτερη αίθουσα, θα μπορούσε να βοηθήσει η προσθήκη ενός φυτού και ενός μαλακού καθίσματος στον συγκεκριμένο χώρο.

Τα παιδιά δεν θα πρέπει ποτέ να πηγαίνουν σε αυτόν τον χώρο για τιμωρία. Προτείνετε τους να περνούν χρόνο στον χώρο ηρεμίας αν νιώθουν ότι το χρειάζονται. Πρέπει επίσης να αποφασίζουν μόνο τους πότε θα φύγουν. Σε αυτό το πλαίσιο, τους ενθαρρύνουμε να έχουν συνείδηση των μηχανισμών διαχείρισης των συναισθημάτων τους.

4.3 Δημιουργία κανόνων της τάξης

Σε συνέχεια των προηγούμενων δραστηριοτήτων, ζητήστε από τα παιδιά να εκφράσουν τις ιδέες τους, είτε όλα μαζί είτε σε μικρές ομάδες, για να δημιουργήσετε τους κανόνες της τάξης.

Όταν συμφωνήσετε ποιοι θα είναι αυτοί οι κανόνες, καταγράψτε τους σε ένα μεγάλο χαρτί και αναρτήστε τους σε έναν τοίχο της αίθουσας όπου μπορούν να παραμείνουν καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς.

Ενθαρρύνετε τα παιδιά να τους τηρούν και να ανατρέχουν σε αυτούς κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Βρείτε περισσότερο υλικό στη διεύθυνση:
https://www.unhcr.org/gr/ekpaideutiko_yliko

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό αναπτύχθηκε από τη Mialy Dermish με τη συμβολή των Alain Uwumugambi, Niala Khalil και Hibatillah Ibrahim στις δραστηριότητες για την πολυμορφία στην τάξη

Προσαρμογή στα ελληνικά: Αντιπροσωπεία της Υ.Α. στην Ελλάδα
Επιμέλεια κειμένου: Κώστας Κωνσταντίνου